

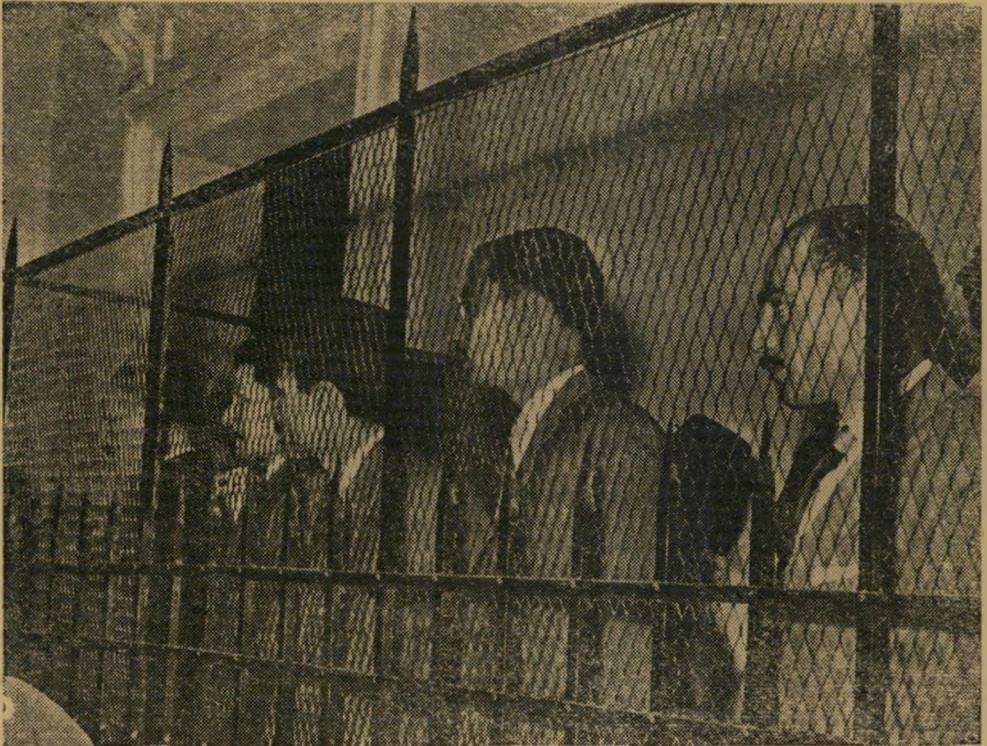
עורך הדין שהצית את פאריזינה

המחלה תקפה באמצע הלילה

שעה שלמה לפני התחלת המשפט צבאו הסקרנים על דלתות בית המשפט העליון בקהיר, בו נערך המשפט הצבאי נגד מארגני פרעות השבת השחורה. כמה דקות לפני השע נפתחו הדלתות והקהל נדחק לאולב. אותה שעה הוכנסו אל תא הנאשמים המסורג כמה גברים לבושים חליפות אלגנטיות ומלווים שוטרי משמר.

השופטים קמו על רגליהם, הקהל עזב את האולם, התפור לבתו. לכאורה נסתימה פרשת אהמד חוסיין. אך למעשה היה הסיום עדיין רחוק מאד. יותר מאשר בזמן המשפט, הפך אהמד חוסיין נושא כל שיחות היום בערי מצרים ובכפריה העניים.

מדוע? מה היה באותו אים בו הציג בעק הקומה הבינונית השיער השחור והי

המושה חברי המפלגה הסוציאליסטית המצרית בתא הנאשמים קהיר עולה באש

את שינוי הצהובות. מדכור באשא ביקש ממני לקבל אותך, למרות היותך יהודי, הוא פתח. ואהה בודאי יודע שאינני מחבב יהודים. להיפך — אני שונא אותם! והוא המשיך לצטט פרק שלם ממיון קמפף על "הבחילה הנפשית אשר יהודים מעוררים בי, למרות שאני עצמי שמי". כאן במצרים יש ליהודים השפעה עצומה ברוב השטח חים — גם בעיתונים המופיעים בשפות זרות המתארים אותי כמפלצת. הרפילומטים הזרים קוראים את זה וזה מכבש את דעתם נגדי. אבל חכה עד שאגיע לשלטון! לא יכולתי להתאפק מלשאל: "אבל כיצד אתה חושב להגיע לשלטון?"

"כיצד? האמצעים לא חשובים. אני אגיע לשם ויהי מה! אני אכניס מעט דם לעורקי בני הארץ הזאת, חכריהדם. לא יעצרני דבר, הפיהרר והדוציה הראו מה יכול לעשות כוח הרצון — אני כמוהם. נולדתי למשי פחה ענייה, הנוער נמשך אלי, אני אטרה את הארץ מההינדנבורגים וההויטוריו עמנואלים שלנו. נמאס לי לראות בוגדים מנצלים את הפלאח ומיכרים את הארץ ליהודים ולזרים. אני אשמיד אותם — אתה עוד תראה! אני גם אשמיד אותך — לא מפני שאתה איש רע. אלא מפני שאתה שייך לגזע שאני שונא."

משום מה לא יכולתי להעריך את כוונתו. שמע גא, אהמד חוסיין! אני חושב שאתה בלופר גדול. אתה יודע טוב מאד שלא תעזי להרים אצבע נגד בית המלוכה כי אז ישמיד אותך תוך דקה אחת — למרות שהוא עכשיו עוזר לך."

יכולתי לראות שעכשיו התחיל חוסיין שונא אותי גם בזכות עצמי ולא רק מפני היותי יהודי. הוא לא אהב, כנראה, לראות שסוד קשרו עם בית המלוכה אינו כלל סוד. "מה זה אומר?" הוא התרעם, "עזי אל-מסרי באשא (אפיטרופו של פארוק טרם התבגרותו) הוא ידידי האישי. עלי מאהר גם כן ידידי. מה בכך אם הם עוזרים לו? הרי אני נלחם נגד הופה, האיב הגדול ביותר של האומה המצרית. זוהי מלחמה עד הסוף. אני לא אסבול את זה, אעשה את מצרים מעצמה גדולה, עשירה, חזקה. אני אמחוק את הדימוקרטיה המדומה הזאת. כש-92% מהתושבים אינם יודעים קרוא וכתוב אין לי כל צורך בדמוקרטיה — דרושה יד חזקה."

חומר מנהיג, נשמת משרת

התיאור הטוב ביותר של אהמד חוסיין ניתן עלי ידי אישיות פוליטית מצרית, שהגדירה אותו כ"איש העשוי מחומר של מנהיג ובעל נשמת משרת" הוקוק תמידית לכסף, לשתייה, משחקי פוקר וששיבש. אתמול היה משרת עזי אל-מסרי, למחרת עשה את מלאכת איגוד המוסלמים הצעירים. כוחו שפעם היה רב הלך ונדלדל. אחרי פשיטת רגל היטלר ומוסוליני הפך את עורו (החיצוני), קרא למפלגתו סוציאליסטית — אך איש לא האמין לו. רק גורם אחד מציל אותו מלמיון — פארוק. כי לפארוק נוח להחזיק משרת כמו אהמד חוסיין. כשנתבקש שיעיר לעזאזל בשל פורענויות השבת השחורה, נמצא חוסיין.

גם בעד האשמות הכבדות ביותר, בהן נמצא חייב, לא נידון המנהיג למות — הוא רק קיבל שנה וחצי מאסר. כי מחר נכונו לו תפקידים אחרים בשרות מלך

המנהיג אהמד חוסיין
— אן נרו שיחק ששיבש

מצרים והסודאן. לא תהיה גם שום הפיעה אם, בעתיד הקרוב, יודע על חנינה לאסירים לכבוד יום הולדת הוד מלכותו או לכבוד מאורע חשוב אחר — ובין הניחונים יהיה גם אהמד חוסיין, המנהיג בעל נשמת המשרת.

עניינם הבעורות, שריתק תשומת לב כוזב? מה היה עברו של ראש המפלגה הסוציאליסטית שנשעה ליד חודשי מאסר? על זאת כתוב צבי שש, סופר "העולם הזה":

יום אחד בשנת 1936 הופתעו המצרים לקרוא בעתור ניהם כי המרשל באלבו האיטלקי, מושל לוב שעשה במצרים, קיבל לראיון של ארבע שעות עורך-דין מצרי בשם אהמד חוסיין. כעבור כמה חודשים שוב הופתעו קוראי העיתונות המצרית. הפעם היה זה שר התעמולה הנאצי, דיר יוסף גבלס, שביקר במצרים והקדיש כמה שעות לאותו אהמד חוסיין.

מי היה איש זה, אשר ללא כל תואר או מעמד רשמי, אשר רוב בני ארצו לא שמעו אפילו את שמו, שזכה לכבוד כפול וכה רב?

השאלה הפרידתי וחיפשתי תשובה מדויקת. אמנם ידעתי כי אהמד חוסיין, לאחר כשלונו כעורך-דין (למרות היותו צעיר ביותר), פנה לפוליטיקה, יסד מפלגה בשם מיסר אל-פתאח (מצרים הצעירה), י עתי גם על שבועון באותו שם שהוא ערך וגם היותו פאשיסט לא היה סוד. נסיתי להתקשר עם חוסיין בצורה הפשיטה והקפה ביותר: הטלפון, אך מיד הוברר לי כי איז המנהיג עונה לאנשים שאינו מכיר אותם. היה עלי למצוא "קשר". חיפשתי ומצאתי. הקשר: באשא וקן עבד אל-כאאק מדכור, בעל כליבי עצום ברובע מומקי המכחרי של קהיר, כולו אכול שאיפות פוליטיות. הכרתי את הבאשא מקודם ועתה גיליתי כי הוא אשר תמך תמיכה כספית באהמד חוסיין.

יום אחד, אחר הצהרים, הוכנסתי יארמון קטר אל-דובארה (ארמון אמיתי, אם כי מיושן במקצת); מתנת מדכור באשא ששימש מרכז מיסר אל-פתאח. היתה זאת פעם ראשונה בקריירה העתונאית שלי שנודמן לי להיות מלחם שני בני-ענק שחורים שבחנו אותי כאילו היית הבריון הגדול ביותר בעולם.

לפני שיכולתי לקבל את זכות הכניסה לשמייה-האשר של המנהיג, היה עלי לעבור גיהנום קטן, בראשו עמד פתחי רדואן, סגן-מנהיג והדמות העומדת מאחורי אהמד חוסיין. הוא רצה לדעת כל דבר אודותי ואודות ביקורי. עוד אנו מהרבים צלצל פעמו הטלפון על שולחנו של רדואן. הוא הרים את השפופרת ובמקום "האללו" המקובל. השמע: "הוד למצרים!" מאותה רגע לא יכול היה להשאר כל ספק — הייתי במערת הכבוצה הפאנאטית ביותר במצרים. נותר רק לעמוד על יצי מנהיגם ולברר עד היכן הם מוכנים ללכת בהגשמת מטרתיהם.

"אני אכניס דם לעורקים!"

כעבור עשר דקות של חקירה הוכנסתי לחדר המנהיג. מבלי להושיט יד, חיך אהמד חוסיין חיך רחב שחשף

השופטים נכנסו: שני קציני צבא גבוהים, שלושה שופטים אורחיים. אב בית-הדין העיף מבט אל תא הנאשמים והתחיל בסקירה כללית של מהלך המשפט עד כה: ביום 26 לינואר נראה אהמד חוסיין, ראש המפלגה הסוציאליסטית, נוסע במכונית סטרויאן שחורה מס' 16441 במרכז קהיר, שם התפרע המון מאורגן, הצית ושדד.

על ספסל הקדים ישבו שוטרים, פקידים, כתיסר עובדי רי אורח ושני שרי ממשלה לשעבר שהובאו להעיד כי ראו את חוסיין וחמישה מראשי מפלגתו משתתפים בארץ פן פעיל בארגון הפרעות. בין השאר נזכר כי חוסיין הסית את הקהל עלידי צפירות ארוכות ו"צוהלות" בצופר מכוניתו, עווד אותו להצית, בין השאר, את המסעדה המפורסמת, פאריזינה, אשר ברובע העשירים. ביום הראשון של המשפט, אשר בו הושמע הראשונה כתב ההאשמה ותביעת הממשלה לפסק-דין מות, נקט אהמד חוסיין בעמדה תמוהה: כיצד יכול להיות שהטי תובב ברחובות העיר כאשר כל אחד יודע שהיה חולה אותו זמן? הרי אפילו העתונים פרסמו, משר שלושה ימים רצופים, הודעות על מחלתו המאלצת אותו לשכב במיטה.

"זה ניתן לביסור", הודיע השופט ואהמד חוסיין שתק. למחרת הופיע סניגורו והודיע: אהמד חוסיין לא יוכל להופיע בפני בית-המשפט; באמצע הלילה תקפה אותו שוב אותה מחלה ורופא שנקרא אליו בבית-הסיהר הורה לו לנות במיטה. נוסף לזאת אין הוא חושב בכלל כי בית-המשפט מוסמך לדון אותו. הוא דורש העברה לבית משפט אחר. וכדי להראות כי התכוון לדבריו בכל הרצינות, הודיע כי החל בשכיבת רעב עד אשר דבריו יתקבלו.

מאותו יום נמשך המשפט בהעדרו של הנאשם הראשי.

מה יהיה פסק הדין?

בהגיע יום המשפט האחרון נראה כי הוכחה ללא כל ספק אשמתו של חוסיין וחבריו. קהל הסקרנים היה מעוניין רק לדעת מה יהיה פסק-הדין. בהגיע שעת הצהריים, ובית-המשפט אחוז במתיחות שלפני הסוף, קם אחד הנאשמים והשמיע כמה פרקי קוראן. אתר כך הוא ניגש לקידות ולהשתחויות של תפילת הצהרים. היה זה סולימן זכארי, אחד מסגני חוסיין, שעזב את עבודתו כעורך-דין וקיבל על עצמו את עריכת אליאשתראכיה, שבועון המפלגה — תמורת משכורת של 30 לירות מצריות לחודש.

עשר דקות אחרי כן גמר בית-המשפט: בשל העוונות אשר נמצא אשם בהם, נידון אהמד חוסיין לשכונה עשר חודשי מאסר. חבריו לאשמה כובו כל אחד בכמה חודשים אף הם.